

Beslut för bildande av naturreservatet Sällflon

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Sällflon
NVR-id:	2046600
Kommun:	Östersund
Län:	Jämtland
Väggkarta:	152 Östersund
Lägesbeskrivning:	Cirka 10 kilometer sydost om Häggenås och 5 kilometer sydväst om Storhögen
Centrumkoordinater:	N: 7025289 E: 505060 (SWEREF99 TM)
Fastigheter:	Del av Söre 4:14, 6:5 samt 6:17
Markägare:	Enskilda markägare
Förvaltare:	Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal:	120 hektar, varav 94 hektar produktiv skogsmark

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	3
Föreskrifter	4
Undantag från föreskrifterna	5
Skötselplan	6
Redogörelse för ärendet	6
Ärendets beredning	6
Synpunkter på förslaget till beslut	7
Länsstyrelsens bedömning	8
Bedömning och motivering	8
Naturvärdesinventeringar	9
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser	9
Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster	9
Konsekvensutredning	10
Upplysningar	11
Bilagor	12

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Sällflon**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Områdets mosaik av rikkärr, örtrika skogar och kalkbarrskogar med inslag av kalktallskog ska bevaras och utvecklas.

Syftet nås till stora delar genom att skog och våtmark får utvecklas fritt. För att bevara arter knutna till kalkbarrskog och tidigare beteshävd kan skogsbete återinföras samt begränsade åtgärder för att återskapa ett glesare trädskikt utföras. I den brandpräglade kalktallskogen kan syftet även nås genom punktbränning. I tidigare hävdade rikkärr nås syftet genom åtgärder för att hålla dessa öppna.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Områdets mosaik av rikkärr, örtrika skogar och kalkbarrskogar.
- Kalkkrävande kärlväxter, mossor och marksvampar.

Beskrivning av området

Naturreservatet Sällflon ligger i Östersunds kommun, cirka 10 kilometer sydost om Häggenås och 5 kilometer sydväst om Storhögen. Berggrunden i området består av siltsten och fältspatrik sandsten. Jordtäcknet utgörs av moig morän.

Naturreservatet är 120 hektar stort och utgörs av näringsrik granskog (*Picea abies*) med inslag av kalkbarrskog sammanhängande med rikkärr i naturreservatets östra delar. Kalkbarrskogen domineras huvudsakligen av gran men det finns även mindre partier med kalktallskog.

Granskogen är flerskiktad och träden är högväxta men inte speciellt grova. Enstaka granar upp mot 60 centimeter i brösthöjdsdiameter förekommer dock. De äldsta granarna är runt 130 år gamla. Andelen lövträd är låg, men det finns partier med ett större inslag av björk och enstaka äldre lövträd som sälg (*Salix caprea*) och asp (*Populus tremula*) förekommer främst i södra delen av naturreservatet. Mängden död ved i naturreservatet varierar. På sina håll saknas död ved nästan helt och på andra ställen ligger granlågor kors och tvärs vilket bitvis försvårar

framkomligheten. Gamla avverkningsstubbar vittnar om ett ganska stort virkesuttag i mitten av 1900-talet.

Fältskiktet i skogen domineras av hög- och lågörter med sporadiska förekomster av kalkindikatorer som blåsippa (*Hepatica nobilis*), tibast (*Daphne mezereum*) och finbräken (*Cystopteris montana*) med flera. Det är dock högörter som ytmässigt dominerar och då främst nordisk stormhatt (*Aconitum lycoctonum*). Mellan de kalk- och näringsrika bestånden förekommer granbestånd med mattor av blåbärs- (*Vaccinium myrtillus*) och lingonris (*Vaccinium vitis-idaea*). Typiska marksvampar för den kalkrika skogen är grantaggsvamp (*Bankera violascens*) och svavelrisk (*Lactarius scrobiculatus*) men även mer ovanliga arter som geléträtting (*Tremiscus helvelloides*), blyspindling (*Cortinarius caesiocinctus*) och blåfotad fagerspindling (*C. barbaricus*) förekommer.

I naturreservatets östra spets finns ett större sammanhängande, odikat rikkärr med inslag av kalkkärrpartier. Spridda förekomster av bland annat axag (*Schoenus ferrugineus*), jämtstarr (*Carex lepidocarpa* ssp. *jemtlandica*), huvudstarr (*Carex capitata*) och glansvide (*Salix myrsinites*) tyder på hög kalkpåverkan. Flera olika orkidéarter bildar på sina håll täta bestånd.

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen, bilaga 4. Artförteckning finns i bilaga 5.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång.
2. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
5. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark,
6. dika, kulvertera dike, dämna, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,

7. fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
8. införa för området främmande växt- eller djurart,
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringssämnen,
10. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

11. rensa diken.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar anläggs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som markeras på karta, bilaga 1,
3. skogsbete samt de åtgärder som krävs för att genomföra detta i hela naturreservatet,
4. utglesande huggning i område som markeras på karta, bilaga 1,
5. småskalig bränning eller punktbränning i område som markeras på karta, bilaga 1,
6. borttagning av igenväxningsvegetation samt slätter i rikkärrsområden som markeras på karta, bilaga 1, samt bortforsling av hö och röjningsrester,
7. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder,
8. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. framföra motordrivet fordon i terräng.

Undantag från föreskrifterna

A och C-föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs, inklusive att framföra motordrivet fordon, för att

tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,

- b) länsstyrelse och kommunal personal att i tjänsteärende framföra motordrivet fordon,
- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst, vid sjukfall samt vid polisiära ärenden,
- d) att framföra motordrivet fordon vid efterbevakning efter brand,
- e) att bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning,
- f) jakt enligt jaktlag (1987:259) och jaktförordning (1987:905),
- g) fiske enligt fiskeförvaltande organisations regler,
- h) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt,
- i) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med motordrivet fordon på fastmark,
- j) normalt underhåll av befintlig luftledning som markeras på karta, bilaga 1, samt framförande av motordrivet fordon i terräng i samband med besiktning och underhåll av luftledningen,
- k) normalt underhåll av befintlig väg som gränsar till naturreservatet och som markeras på karta, bilaga 1, innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3,
- l) underhåll av befintliga stigar som markeras på karta, bilaga 1, där fallna träd över stig får flyttas eller kapas,
- m) att befintlig basväg som markeras på karta, bilaga 1, får underhållas samt nyttjas i samband med skogsbruksåtgärder på den del av fastigheten Söre 6:5 som inte ingår i naturreservatet.

Efter tillstånd från Länsstyrelsen ska A och C-föreskrifterna ovan inte heller utgöra hinder för:

- n) uppförande av jakttorn på ny plats,
- o) röjning av buskar och mindre träd i anslutning till jaktpass i syfte att upprätthålla befintliga siktgator i skog.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

1996 inventerades våtmarkerna i naturreservatet av Länsstyrelsen i samband med den utökade rikkärsinventeringen i Jämtlands kambrosilurrområde. År 2014 föreslog Länsstyrelsen delar av fastigheterna Söre 6:5 och 6:17 som naturreservat och tog kontakt med markägare.

Hösten 2015 hölls ett möte med Skogsstyrelsen som hade avgränsat nya nyckelbiotoper i området i samband med inventeringar inom projektet Hyggesfritt skogsbruk i kalkbarrskog Stocklunda. Projektet syftade till att utreda alternativa skogsbruksmetoder som komplement till områdesskydd för att på sikt bevara naturvärdena i ett drygt 200 hektar stort område där naturreservatet ingick. Sommaren 2016 utfördes nya inventeringar av Länsstyrelsen varefter naturreservatsförslaget utökades norrut.

I februari 2017 beställdes inmätning av naturreservatet från Skogsstyrelsen men i juni samma år ändrades naturreservatets gräns igen på grund av en ledningskoncession som går genom den östra delen av området. Samråd mellan Länsstyrelsen, markägare och exploatören resulterade i ett nytt gränsförslag som godkändes av Naturvårdsverket i september 2017. Ett flertal åtgärder vidtogs också i samband med huggningen av ledningsgatan för att mildra effekterna på områdets naturvärden.

Inmätningen avbröts ännu en gång i januari 2018 efter att en markägare önskade att få nyckelbiotopsrika delar av sin fastighet inkorporerade i naturreservatet. I mars samma år godkändes naturreservatets slutgiltiga gräns av Naturvårdsverket varefter Skogsstyrelsen kunde slutföra inmätningsuppdraget.

I november 2018 fick auktoriserade konsultfirmor uppdragen att värdera objektet samt att sköta förhandlingarna med markägare. Förhandlingen avslutades 2019 då alla avtal om intrångsersättning med berörda markägare var klara.

Under 2022 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Tre yttranden inkom till Länsstyrelsen, varav två med synpunkter samt ett med meddelande om att de avstår från yttrande.

Synpunkter inkom från Östersunds kommun som framförde att de anser att andelstalen för vägen bör redas ut och att det är rimligt att staten tar ett större ansvar för vägen då skötsel av reservatet med inventeringar, planering, betesdjur, bränning och så vidare innebär ett frekvent nyttjande av den. Länsstyrelsen har för avsikt att, om vägen behöver nyttjas vid utförande av skötselåtgärder, teckna avtal för vägen alternativt betala för eventuella skador som uppstår på vägen i samband med att Länsstyrelsen nyttjar den.

Vidare anser kommunen att ansvaret för eventuella skador på grannfastigheter som kan härledas till naturreservatet, som till exempel angrepp av granbarkborre eller skador i samband med naturvårdsbränning, behöver utredas. Jämtlands län ingår för närvarande inte i bekämpningsområde för granbarkborre. Om det blir ett storskaligt utbrott av granbarkborrar i området kommer Länsstyrelsen att följa Naturvårdsverkets vägledning för hantering av granbarkborrar i och kring formellt

skyddade områden. De naturvårdsbränningar som Länsstyrelsen utför sker med stor försiktighet och endast småskalig bränning planeras i naturreservatet. Risken att en sådan åtgärd skulle orsaka skador på skogsmark utanför naturreservatet är mycket liten.

Synpunkter inkom även från Jämtkraft Elnät AB som önskade att undantag j) till föreskrifterna gällande luftledning skulle formuleras om. Länsstyrelsen har tagit Jämtkrafts önskemål i beaktande och formulerat om undantaget.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömning och motivering

Större delen av naturreservatet utgörs av naturtyperna kalkbarrskog och örtrik högbonitär skog vilka båda är nationellt underrepresenterade och prioriterade skogstyper enligt Nationell strategi för formellt skydd av skog från 2017. Mindre partier av kalkbarrskogen utgörs av kalktallskog vilket är en ännu mer ovanlig skogstyp. Det finns också våtmarker med höga naturvärden i området.

Naturreservatet ligger också i en av Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen gemensamt utpekad värdetrakt för skogsbiologiska naturvärden knutna till bland annat granskog. Enligt den nationella strategin ska myndigheterna prioritera skydd av skogsbiologiska värdekärnor i värdetrakter.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Länsstyrelsen bedömer att bildande av naturreservat är det bästa alternativet för att på lång sikt bevara och utveckla områdets höga naturvärden, vilket motiverar Länsstyrelsens beslut att bilda naturreservat.

Länsstyrelsen bedömer att kalkbarrskogens höga naturvärden skulle gynnas av skogsbete. I partier med kalktallskog bedömer Länsstyrelsen att naturvärdena skulle gynnas av småskalig naturvårdsbränning eller punktbränning. Vidare bedömer länsstyrelsen att de tidigare hävdade våtmarkernas naturvärden skulle gynnas av bete eller slåtter samt genom röjning av igenväxningsvegetation.

Naturreservatet berörs av en ledningskoncession och en kraftledningsgata genomkorsar norra delen av naturreservatet och angränsar till naturreservatet i sydost. I samband med planering av huggningen av kraftledningsgatan hölls samråd mellan Länsstyrelsen och exploatören om vilka åtgärder som skulle vidtas för att mildra kraftledningsgatans påverkan på områdets naturvärden. Bland annat ställdes kraftledningsstolparna tätare inom naturreservatet så att ledningen kunde löpa högre upp och göras smalare. Höga träd i kanten av kraftledningsgatan toppades med helikopter i stället för att fällas för att bevara så mycket som möjligt av trädens rotsystem som är viktiga för de mykorrhizabildande marksvamparnas mycel. Länsstyrelsen framförde även önskemål om att granar ska få växa så höga som möjligt i kraftledningsgatan för att upprätthålla kontinuitet av gran och undvika kanteffekter. För att minimera kraftledningsgatans negativa påverkan på

områdets naturvärden bedömer Länsstyrelsen att det är viktigt att en fortsatt dialog mellan representanter från kraftbolaget och Länsstyrelsen sker.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker samt Ett rikt växt- och djurliv.

Naturvärdesinventeringar

Skogsstyrelsen har registrerat tre nyckelbiotoper i området. En år 2012 (Objekt ID 2969777) och två år 2015 (Objekt ID 3248939 och 3248951).

I delar av området har marksvampar inventerats av konsult på uppdrag av Länsstyrelsen, inom Åtgärdsprogrammet för kalktallskogar.

Den större sammanhängande våtmarken i naturreservatets östra del, kallad Sällflon, inventerades av Länsstyrelsen 1996 i samband med inventeringen av rikkärr i Jämtlands kambrosilurområde (Objekt ID 19F5C08). Den placerades där i den näst högsta naturvärdesklassen av totalt fyra.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Gällande översiktsplan för Östersunds kommun antogs 2022. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. Enligt Vindkraft i Östersund kommun, Tillägg till översiktsplan, antagen 2011, ligger naturreservatet i ett område där enstaka vindkraftverk eller små grupper av verk kan tillåtas.

Det finns inga utpekade riksintressen inom naturreservatet.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som är grunden till vår välfärd och livskvalitet. Bildandet av naturreservatet Sällflon har inverkan på ett flertal ekosystemtjänster. I tabell 1 listas de ekosystemtjänster som långsiktigt bedöms påverkas av naturreservatsbeslutet.

Att bevara biologisk mångfald i betydelsen av en mångfald av livsmiljöer, arter och gener ger med stor sannolikhet en positiv påverkan på de flesta av ekosystemtjänsterna. Detta eftersom det inte alltid är känt hur arterna interagerar och vilka arter som kan vara nyckelarter eller hörnstenar i att upprätthålla de funktionella ekosystem som ligger till grund för ekosystemtjänster. Biologisk

mångfald finns endast med under kategori ”Stödjande” i tabell 1 men får ses som en viktig del av alla kategorier.

Att formellt skydda natur kan vara negativt för vissa ekosystemtjänster. Inom ramen för regeringens beslutade miljömål har miljö kvalitetsmål och konkreta etappmål satts upp för bland annat formellt skydd av natur. I samband med detta har en övergripande bedömning gjorts av påverkan för vissa ekosystemtjänster såsom till exempel produktion av skogsråvara. En nationell politisk avvägning mellan till exempel virkesuttag och bevarande av skogar med höga naturvärden är alltså redan gjord.

Tabell 1. Bildandet av naturreservatet Sällflons långsiktiga effekt på ekosystemtjänster där P står för en överlag positiv effekt och N står för en överlag negativ effekt på berörd ekosystemtjänst.

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
Stödjande	Primärproduktion där växter och bakterier omvandlar oorganiska ämnen till organiska ämnen.	P
	Biologisk mångfald inklusive bevarande av livsmiljöer, hotade arter och andra arter samt genpooler.	P
Reglerande & bevarande	Biologisk städning, inklusive vattenrening, samt återföring av mineraler och näringsämnen via mikroorganismer, svampar, växter, djur och alger.	P
	Global klimatreglering genom kolbindning, det vill säga upptag av koldioxid, utförd av växter.	P
	Pollinering och fröspridning via insekter, fåglar och andra djur.	P
Försörjande	Virke och fibrer.	N
	Jakt, bär- och svamplockning samt rennäring.	P
Kulturella	Uppskattning av naturen av etiska skäl och som inspirationskälla samt ett naturarv för att bevara naturens egenvärden för framtida generationer.	P
	Estetiska värden där egenskaper hos naturmiljöer möjliggör estetiska naturupplevelser.	P
	Områden som resurs för forskning, utbildning och mänsklig interaktion med naturen.	P

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, funktionschef för naturskydd Annelie Johansson samt handläggare Lisa Linck, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung

Lisa Linck

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut påverkar inte rätten till renskötsel på annans mark.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Organiserad verksamhet är tillåten inom naturreservatet, under förutsättningen att själva aktiviteten som bedrivs inte förbjuds i reservatsföreskrifterna eller av andra lagar och bestämmelser. Organiserad verksamhet är när en lärare eller ledare för en organisation/företag planerar att genomföra ett arrangemang med deltagare enligt förutbestämd plan/färdväg/rutt. Det är organisatörens ansvar att bedöma hur planerade aktiviteter kan komma att påverka naturen och andra utövare, samt känna till naturreservatets föreskrifter och naturvärden, miljöbalkens kunskapskrav samt skyldigheter och försiktighetsmått som följer av allemansrätten. Organisatören kan alltid kontakta naturreservatets förvaltare för att rådgöra om hur verksamheten bäst kan genomföras inom naturreservatet.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter.

Vid vistelse i naturreservatet är det viktigt att utöver naturreservatets föreskrifter även följa föreskrifter och förbud enligt andra gällande lagar. Det är också viktigt att observera att reservatsföreskrifterna reglerar agerande i naturreservatet men inte i sig ger markägarens tillstånd.

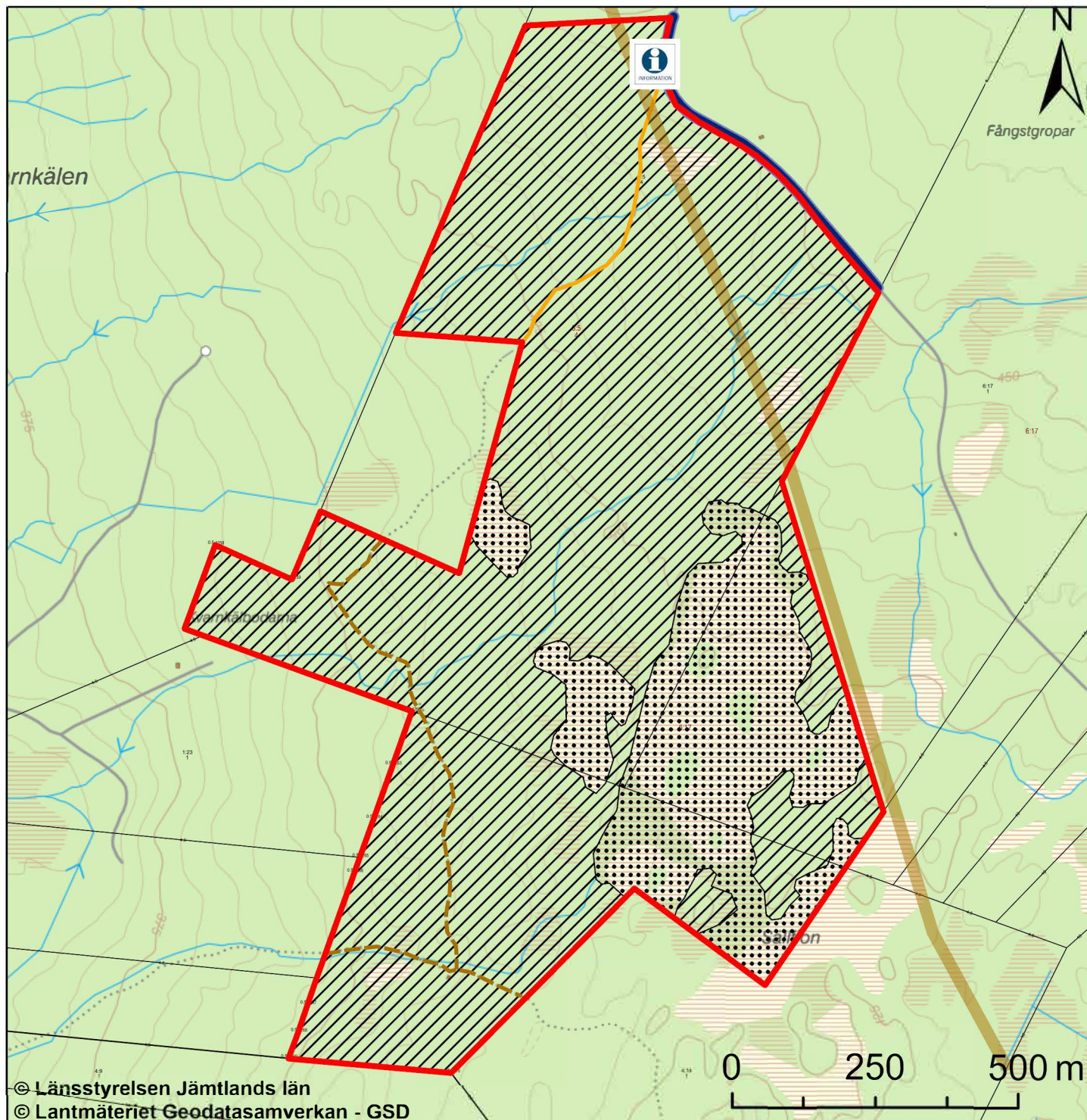
Bilagor

Nr.	Undernivå nr.	Typ av bilaga	Beskrivning
1.		Beslutskarta	Visar naturreservatets gränser samt för vilka olika områden, stigar, vägar, anläggningar med mera som naturreservatets föreskrifter gäller.
2.		Översiktskarta	Visar var i Jämtland som naturreservatet ligger.
3.		Underhåll av väg	
4.		Skötselplan	
	4a	Skötselplankarta	Visar naturreservatets olika skötselområden.
5.		Artförteckning	

Naturreservatet Sällflon

Beslutskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

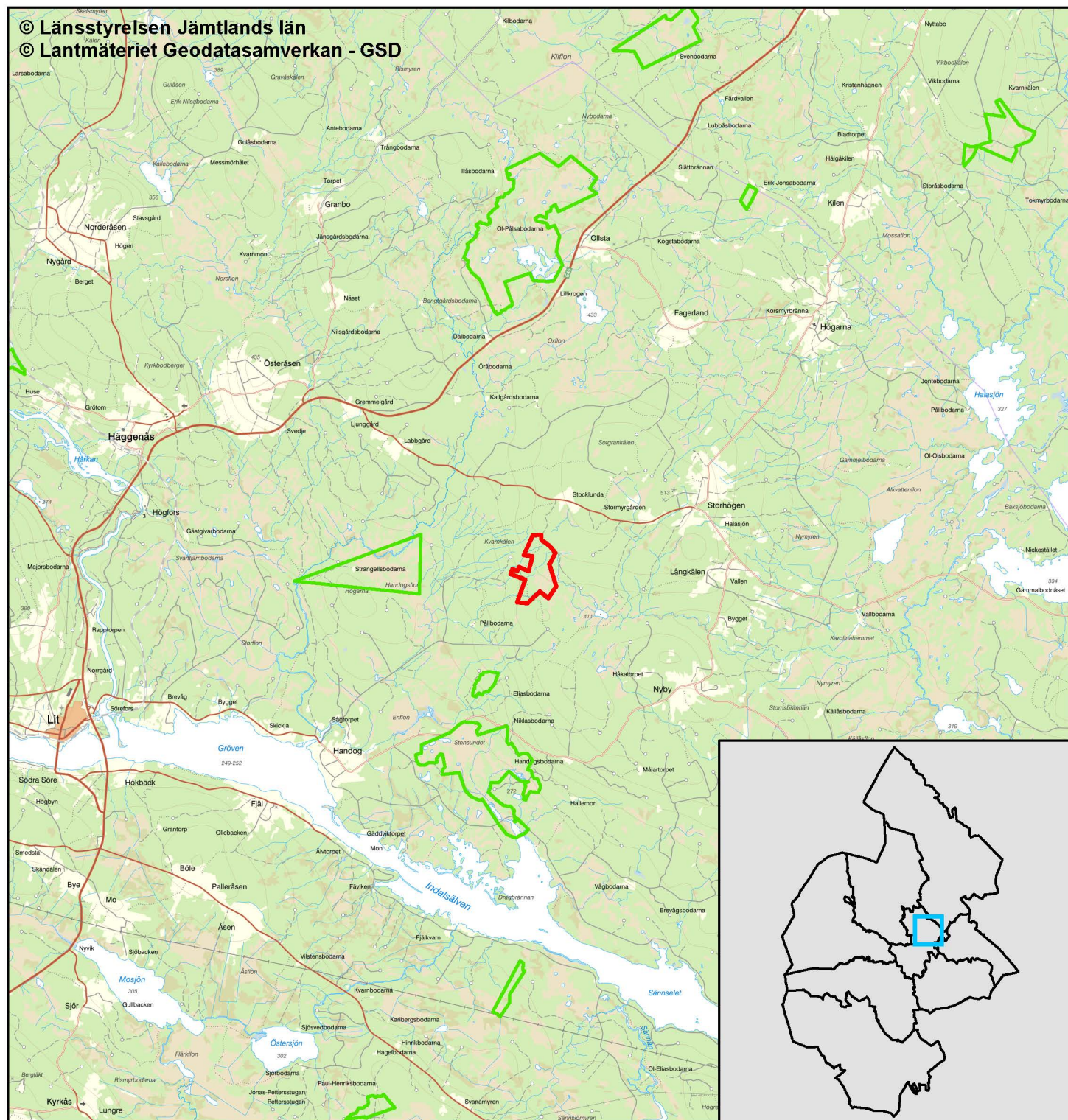
Skala: 1:10 000

	Gräns för naturreservatet Sällflon		Kraftledningsgata som omfattas av undantag j
	Informationstavla som omfattas av föreskrift B2		Väg som omfattas av undantag k
	Område som omfattas av föreskrift B4 & B5		Stigar som omfattas av undantag l
	Område som omfattas av föreskrift B6		Basväg som omfattas av undantag m

Naturreservatet Sällflon

Översiktskarta

Skala 1:150 000

Underhåll av väg

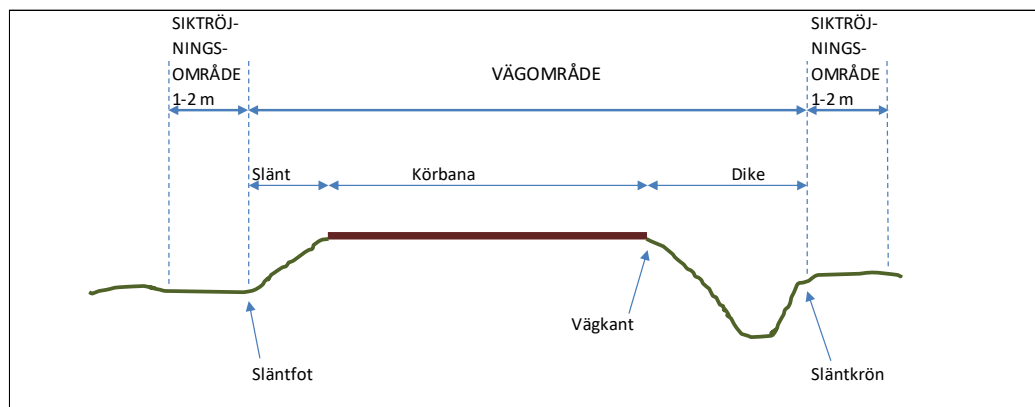
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikesrensning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Det är väghållarens ansvar att den utrustning och de maskiner som används vid underhållsarbeten är rengjorda och att jordmassor från annan plats inte tillförs naturreservatet. Detta för att förhindra spridningen av främmande arter.

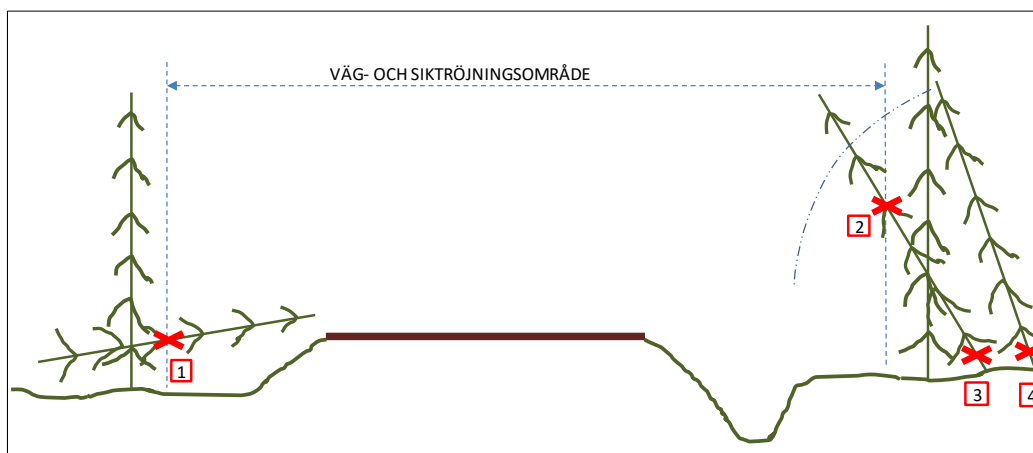
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena. I vissa fall kan sådana åtgärder också kräva tillstånd från Länsstyrelsen.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kanträd med mera, i enlighet med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, ska väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Skötselplan för naturreservatet Sällflon

Innehållsförteckning

Skötselplan för naturreservatet Sällflon	1
BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning	2
Prioriterade bevarandevärden	4
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer	5
PLANDEL	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	6
Skötselområde A – Näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog (97 hektar).....	6
Skötselområde B – Rikkärr (23 hektar)	7
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden	8
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	8
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
Övriga uppgifter	9
Samråd med rennärings	9
Uppföljning	9
Tillsyn.....	9
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	10
Källförteckning	10

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Områdets mosaik av rikkärr, örtrika skogar och kalkbarrskogar med inslag av kalktallskog ska bevaras och utvecklas.

Syftet nås till stora delar genom att skog och våtmark får utvecklas fritt. För att bevara arter knutna till kalkbarrskog och tidigare beteshävd kan skogsbyte återinföras samt begränsade åtgärder för att återskapa ett glesare trädskikt utföras. I den brandpräglade kalktallskogen kan syftet även nås genom punktbränning. I tidigare hävdade rikkärr nås syftet genom åtgärder för att hålla dessa öppna.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Sällflon
Län	Jämtland
Kommun	Östersund
Fastigheter	Del av Söre 4:14, 6:5 och 6:17
Markägare	Enskilda markägare
Areal	120 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län

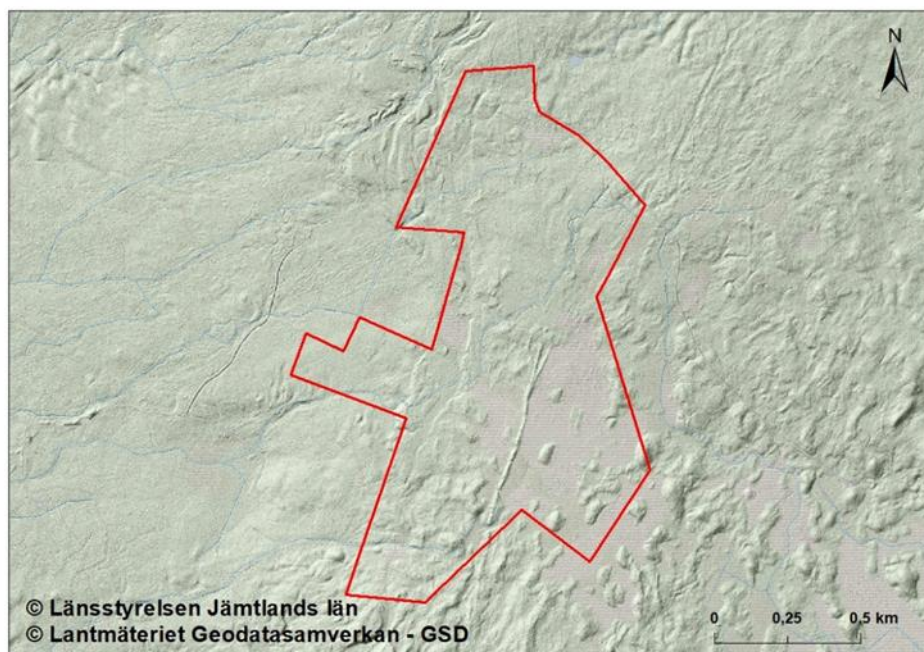
Områdesbeskrivning

Landskap och läge

Naturreservatet Sällflon ligger i Östersunds kommun, cirka 10 kilometer sydost om Häggenås och 5 kilometer sydväst om Storhögen. Naturreservatet genomkorsas i nordväst-sydöstlig riktning av en kraftledningsgata. Ledningsgatan följer även naturreservatets östra gräns.

Geologiska förhållanden

Naturreservatet är beläget i den naturgeografiska regionen "Jämtlands kambrosilurområde". Berggrunden utgörs av siltsten och fältspatrik sandsten och jordarten utgörs av moig morän med inslag av torv. Hela området sluttar i västsydvästlig riktning och på ett flertal platser tränger grundvatten upp till markytan i små källor. Altituden sträcker sig från 390 meter över havet längst i väster till 450 meter över havet i nordöst.

Figur 1. Höjdskuggningsmodell som tydliggör landskapets terrängformer inom naturreservatet Sällflon.

Skogen

Skogsmarken i naturreservatet utgörs av näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog. Små, torrare partier på höjdlägen och åsryggar utgörs bitvis av den ovanliga naturtypen kalktallskog. Granskogen är flerskiktad och träden är högväxta men generellt inte speciellt grova. Enstaka granar upp mot 60 centimeter i brösthöjdsdiameter förekommer dock. De äldsta granarna i området är runt 130 år gamla. Andelen lövträd är låg, men enstaka äldre lövträd som sälg och asp förekommer främst i södra delen av naturreservatet. Det finns också partier med ett större inslag av björk.

Fältskiktet domineras av hög- och lågörter med sporadiska förekomster av kalkindikatorer som blåsippra (*Hepatica nobilis*), tibast (*Daphne mezereum*), tvåblad (*Neottia ovata*), skogsnycklar (*Dactylorhiza maculata* ssp. *fuchsii*), skogsvicker (*Vicia sylvatica*) och trolldruva (*Actea spicata*) med flera. I bottenskiktet förekommer kransmossa (*Rhytidiadelphus triquetrus*) i stor utsträckning. Det är dock högörter som ytmässigt dominerar och då främst nordisk stormhatt (*Aconitum lycoctonum* ssp. *septentrionale*). Mellan kalk- och näringsrika bestånd förekommer även granbestånd med mattor av blåbärs- (*Vaccinium myrtillus*) och lingonris (*Vaccinium vitis-idaea*). Typiska marksvampar för den kalkrika skogen är grantaggsvamp (*Bankera violascens*) och svavelrisk (*Lactarius scrobiculatus*) men även mer ovanliga arter som geléträtting (*Tremiscus helvelloides*), blyspindling (*Cortinarius caesiocinctus*) och blåfotad fagerspindling (*C. barbaricus*) förekommer.

Mängden död ved i naturreservatet varierar. På sina håll saknas död ved nästan helt och på andra ställen ligger granlågors kors och tvärs vilket bitvis försvårar framkomligheten. På lågorna växer rödlistade vedsvampar som stjärntagging (*Asterodon ferruginosus*), rosenticka (*Fomitopsis rosea*) och gränsticka (*Phellinus nigrolimitatus*).

Våtmarker

Områdets våtmarker består, förutom av mindre myrar och spridda fuktstråk, av ett större sammanhängande, odikat rikkärr, vilket gett naturreservatet dess namn. I fältskiktet växer rikligt med blååtel (*Molinia caerulea*), trådstarr (*Carex lasiocarpa*), hirsstarr (*Carex nigra*), tuvsäv (*Trichophorum cespitosum*) och snip (*Trichophorum alpinum*). Bottenskiktet utgörs bland annat av späd skorpionmossa (*Scorpidium cossonii*), guldspärrmossa (*Campylium stellatum*), gyllenmossa (*Tomentypnum nitens*) och purpurvitmossa (*Sphagnum warnstorffii*). Spridda förekomster av bland annat axag (*Schoenus ferrugineus*), jämtstarr (*Carex lepidocarpa* ssp. *jemtlandica*), huvudstarr (*Carex capitata*) och glansvide (*Salix myrsinites*) tyder på bitvis hög kalkpåverkan. Blodnycklar (*Dactylorhiza incarnata* var. *cruenta*), ängsnycklar (*Dactylorhiza incarnata*) och sumpnycklar (*Dactylorhiza majalis* ssp. *lapponica*) bildar på sina håll täta bestånd och även jungfru Marie nycklar (*Dactylorhiza maculata* ssp. *maculata*), brudsporre (*Gymnadenia conopsea*) och tvåblad (*Neottia ovata*) förekommer.

Två bäckar rinner genom naturreservatet i nordöst-sydvästlig riktning. I dessa förekommer blekeutfällningar, det vill säga utfällning av kalk, på ett flertal platser. Det finns också flera källor i naturreservatet.

Naturvårdsarter

Totalt är 15 rödlistade arter funna i området, varav två är klassade som sårbara (VU). Se separat artförteckning i bilaga 5 för vidare information.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

I och kring naturreservatet har det tidigare funnits flera fäbodan. Detta syns på Generalstabskartan från 1903 och än idag finns namnet Kvarnkälbodarna kvar på fastighetskartan strax utanför naturreservatets gräns i väster. Skogsbete av framför allt hästar bedrevs i området fram till 1940-talet och spår av bete finns bland annat i form av betespåverkade träd. Ett stort antal stubbar visar på ett stort virkesuttag i mitten av 1900-talet och i naturreservatets södra del finns en mer eller mindre förfallen timmerkoja.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget utgör vinter- respektive vår- och vinterland för Jinjevaerie och Jovnevaerie samebyar. Naturreservatet ligger också inom Raedtievaerie och Ohredahke samebyars totala betesområde.

Friluftsliv

Området används, så vitt länsstyrelsen känner till, huvudsakligen för jakt samt för bär- och svampplockning.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Områdets mosaik av rikkärr, örtrika skogar och kalkbarrskogar.
- Kalkkrävande kärlväxter, mossor och marksvampar.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreservat har beaktats i de skötselåtgärder som anges i skötselplanen. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

Tabell 1. Åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen

Åtgärdsprogram	Kommentar
Rikkärr	Naturtypen förekommer inom naturreservatet.
Kalktallskog	Små partier inom naturreservatet utgörs av naturtypen kalktallskog. Åtgärdsprogrammet rymmer även barrskogar som domineras av gran med kalkgynnad flora, en naturtyp som utgör större delen av naturreservatet.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Naturreservatet har delats in i två skötselområden (A och B) där den långsiktiga förvaltningen av områdets naturvärden skiljer sig åt. Område A utgörs av näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog. Område B består av rikkärr.

Skötselområde A – Näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog (97 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av tre huvudsakligen grandominerade delområden. Delområde A1 är 93 hektar stort och utgörs av näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog. Fältskiktet domineras av låg- och högorter men näringsfattigare delar med rismattor förekommer också. Enstaka lövträd och tallöverståndare förekommer spritt i området. På torrare partier som höjder och åsryggar dominerar tallskog. Delar av tallskogen utgörs av den ovanliga naturtypen kalktallskog. Skogen har påverkats av bete och plockhuggning. I södra delen av skötselområdet finns spår av bränder. De nordöstligaste delarna av skötselområde A1 är tydligt påverkade av dikning.

Delområde A2 (3 hektar) och A3 (knappt 1 hektar) utgörs av likande skog som delområde A1 med skillnaden att de utgörs av mindre skogspartier till största delen omgivna av våtmarker.

Skötselområdets naturvärden är huvudsakligen knutna till den kalkrika jordmånen men också till gammal flerskiktad skog med kontinuitet av gamla träd och en bitvis god förekomst av död ved. För att gynna den tidigare betade kalkbarrskogens naturvärden kan skogsbete införas i området. Tramp från betande djur kan bidra med en markstörning som kan gynna fruktkroppbildningen av kalkgynnade marksvampar. Trädsiktet kan behöva glesas ut innan skogsbete införs för att få ett ökat ljusinsläpp och ett förbättrat gräs- och örtuppslag. Avverkning av träd bör ske på tjälad och väl snötäckt mark. I partier med kalktallskog kan småskalig naturvårdsbränning eller punktbränning utföras för att skapa markstörning och förhindra igenväxning av mossor och bärris.

Figur 2. Skötselområde A: Örtrik granskog

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av näringsrik granskog och kalkbarrskog. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Skötselområdet kan även vara präglad av skogsbete och en viss luckighet i trädskiktet. I partier med kalkbarrskog ska skogen ha ett tunt moss- och förnalager. Skötselområdets hydrologi ska vara naturlig. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna kalkgynnade kärlväxter och marksvampar. Arealen näringsrik granskog med inslag av kalkbarrskog ska vara 97 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling i kombination med skogsbete och utglesning av trädskiktet samt småskalig naturvårdsbränning/punktbränning.

Skötselåtgärder

- Upprättande av plan för skogsbete samt utförande av åtgärder enligt planen vilket, förutom skogsbete, kan innebära utglesning av trädskiktet samt stängsling.

Dessutom ska följande lägre prioriterade skötselåtgärder vara möjliga att utföra i skötselområdet:

- Småskalig naturvårdsbränning eller punktbränning i partier med brandpräglad tallskog eller kalktallskog.

Skötselområde B – Rikkärr (23 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av tre delområden. Skötselområde B1 och B2 är 18 respektive 2 hektar stora och utgörs av den nordvästra änden av rikkärret Sällflon. Skötselområdena skiljs åt av en

ås bevuxen med äldre tallar. Skötselområde B3 består av ett mindre rikkärr på drygt 1 hektar. Vegetationen är i huvudsak tydligt kalkpåverkad avseende både mossor och kärlväxter men det finns också tuvor med fattigmyrsarter. Skötselområde B1 innefattar även ett par trädtäckta fastmarkspartier. Samtliga delområden är odikade.

Skötselområdet har troligen hävdats i samband med tidigare fäboddrift i området, och har med tiden börjat växa igen med träd och buskar. För att förhindra ytterligare igenväxning av skötselområdet kan hävd återinföras i området. För att begränsa igenväxning kan även röjning av buskar och igenväxningsvegetation utföras.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av rikkärr. Öppna partier kan vara präglade av hävd. Skötselområdet ska ha en naturlig hydrologi och näringsstatus. Det ska finnas rika och ej minskande förekomster av för naturtyperna typiska arter, främst bland kalkgynnade kärlväxter och mossor. Arealen rikkärr ska vara 23 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling i kombination med myrslåtter eller bete samt röjning av igenväxningsvegetation.

Skötselåtgärder

- Upprättande av plan för skötsel av rikkärr samt utförande av åtgärder enligt planen, vilket kan innebära myrslåtter, röjning av igenväxningsvegetation samt borttransport av hö och röjningsrester.
- Om skogsbete sker i skötselområde A kan hela eller delar av detta skötselområde ingå i samma beteshägn. Denna hävd kan i så fall helt eller delvis ersätta myrslåtter.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Sällflon är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga naturvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett större antal besökare.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavla för naturreservatet sätts upp vid områdets entré.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

En översikt av skötselåtgärder som ska genomföras i naturreservatet Sällflon finns i tabell 2.

Tabell 2. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Sällflon samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
A	Upprättande av plan för skogsbete	1	Inom 5 år	Engångsåtgärd
A	Åtgärder enligt plan för skogsbete	1	Enligt plan	
A	Utglesning av gran	1	I samband med återinförande av skogsbete	Utglesning vid behov
A	Småskalig naturvårdsbränning/punktbränning	3	Inom 5 år	Återkommande vid behov
B	Upprättande av plan för skötsel av rikkärr	1	Inom 5 år	Engångsåtgärd
B	Åtgärder enligt plan för skötsel av rikkärr	1	Enligt plan	
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavla	1	Inom 1 år	Engångsåtgärd

Övriga uppgifter

Samråd med rennäringen

Innan någon större skötselåtgärd genomförs ska samråd ske med rennäringen som verkar i området.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av naturreservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Lundqvist J, 1984: Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr Ba 31
- Länsstyrelsen Jämtlands län 2004. Inventering av rikkärr i Jämtlands kambrosilurområde.
- Naturvårdsverket 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr. Naturvårdsverket rapport 5601.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2009. Åtgärdsprogram för kalktallskogar 2009-2013. Naturvårdsverket rapport 5967.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturområden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2014. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping.
- Skogsstyrelsen 2019. Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvårdsbedömning.
- Östersunds kommun 2022. Östersund 2040 Översiktsplan.
- Östersunds kommun 2011. Vindkraft i Östersunds kommun. Tillägg till Översiktsplan.

Källor på internet

- Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.
- Lantmäteriet. Historiska kartor. Generalstabskartan 1903. Östersund J242-67-1. <http://historiskakartor.lantmateriet.se>.
- Naturvårdsverket. Biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Biologisk-mangfald/>
- Naturvårdsverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>.
- Riksantikvarieämbetet. Fornminnesregistret. Forsök: <https://app.raa.se/open/fornsok/>
- Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland
- Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Skogsdataportalen <http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlistade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Övriga källor

Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatabas 2020-01-16. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Länsstyrelsen Jämtlands län 2015. Marksvampar i kalkbarrskog. Inventering i Jämtlands län 2014.

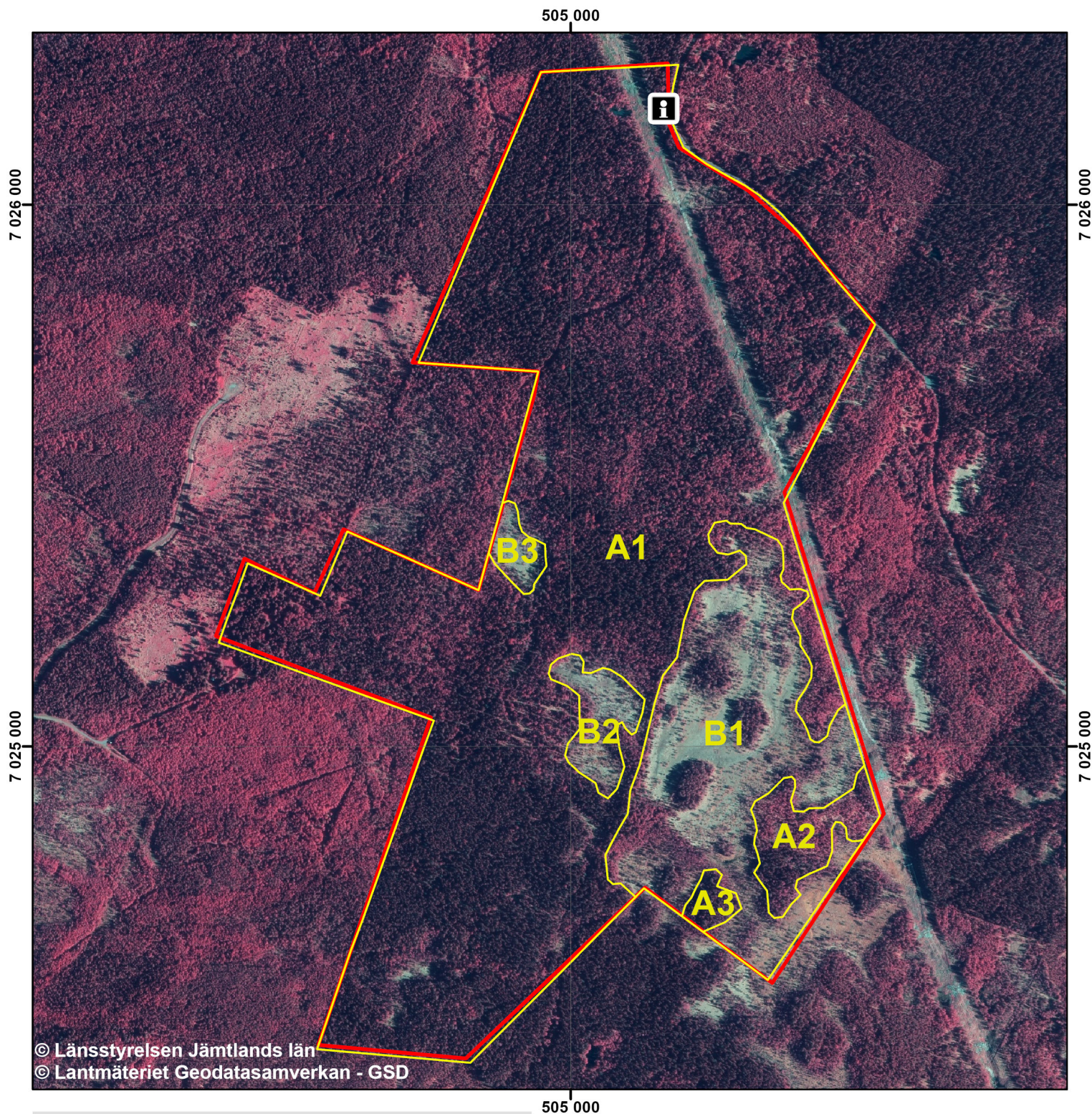
Länsstyrelsen Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.
Skogsstyrelsen 2016. Hyggesfritt skogsbruk i kalkbarrskog Stocklunda.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

Naturreservatet Sällflon

Skötselplankarta

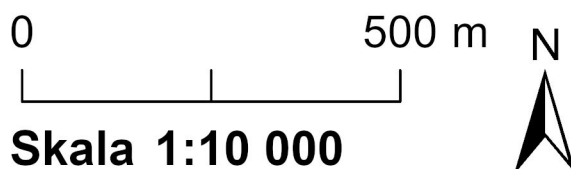
Naturreservatet Sällflon

Informationsskylt

Skötselområden

A - Skogsbete, utglesning av gran, småskalig bränning

B - Bete eller slätter, röjning av igenväxningsvegetation

Skala 1:10 000

Bilaga 5. Artförteckning naturreservatet Sällflon

I artförteckningen nedan anges naturvårdsarter som hittills registrerats i naturreservatet Sällflon. Naturvårdsarter är enligt ArtDatabanken arter som är extra skyddsvärda, arter som indikerar att ett område har höga naturvärden eller arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Inom begreppen återfinns rödlistade arter, fridlysta arter, nyckelarter, ansvarsarter, typiska arter och signalarter.

Förklaring till kolumnen "Typ":

- Rödlistekategorier enligt Rödlistade arter i Sverige 2020: hotad, VU- sårbar, NT- nära hotad.
- S - Arten är en signalart enligt Skogsstyrelsen.
- § = Skyddad enligt Artskyddsförordningens (SFS 2007:845) paragrafer 4, 5, 6, 7, 8 och/eller 9.
- P = prioriterad art i Skogsvårdslagen SKSFS 2014:7. Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen. 2014, (Skogsstyrelsens författningssamling) Jönköping: Skogsstyrelsen.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Typ	Indikerar	Kommentar
Kärlväxter				
Nordisk stormhatt	<i>Aconitum lycoctonum</i> <i>ssp. septentrionale</i>	S		
Svart trolldruva	<i>Actea spicata</i>	S	Kalk	
Huvudstarr	<i>Carex capitata</i>		Kalk	
Vispstarr	<i>Carex digitata</i>	S	Kalk	
Jämtstarr	<i>Carex lepidocarpa</i> <i>ssp. jemtlandica</i>		Kalk	
Grönkulla	<i>Coeloglossum viride</i>	S, §	Kalk	
Finbräken	<i>Cystopteris montana</i>	S	Kalk	
Ängsnycklar	<i>Dactylorhiza</i> <i>incarnata</i>	S, §	Kalk	
Blodnycklar	<i>Dactylorhiza</i> <i>incarnata var. cruenta</i>	§	Kalk	
Skogsnycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i> <i>ssp. fuchsii</i>	S, §	Kalk	
Jungfru Marie nycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i> <i>ssp. maculata</i>	S, §		
Sumpnycklar	<i>Dactylorhiza majalis</i> <i>ssp. lapponica</i>	S, §	Kalk	

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Typ	Indikerar	Kommentar
Tibast	<i>Daphne mezereum</i>	S	Kalk	
Brudsporre	<i>Gymnadenia conopsea</i>	S, §	Kalk	
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	S, §	Kalk	
Torta	<i>Lactuca alpina</i>	S		
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>	S	Kalk	
Spindelblomster	<i>Neottia cordata</i>	S, §		
Tvåblad	<i>Neottia ovata</i>	S, §	Kalk	
Flugblomster	<i>Ophrys insectifera</i>	S, §	Kalk	
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	S		
Kransrams	<i>Polygonatum verticillatum</i>	S	Kalk	
Måbär	<i>Ribes alpinum</i>	S	Kalk	
Glansvide	<i>Salix myrsinites</i>		Kalk	
Axag	<i>Schoenus ferrugineus</i>	S	Kalk	
Skogsvicker	<i>Vicia sylvatica</i>		Kalk	
Underviol	<i>Viola mirabilis</i>	S	Kalk	
Mossor				
Guldspärrmossa	<i>Campylium stellatum</i>		Kalk	
Svartknoppsmossa	<i>Catoscopium nigrum</i>			Störnings- och kalkgynnad
Kransmossa	<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>		Kalk	
Späd skorpionmossa	<i>Scorpidium cossonii</i>			Kalkgynnad
Purpurvitmossa	<i>Sphagnum warnstorffii</i>		Kalk	
Gyllenmossa	<i>Tomentypnum nitens</i>		Kalk	
Svampar				
Stjärntagging	<i>Asterodon ferruginosus</i>	NT		
Grantaggsvamp	<i>Bankera violascens</i>	NT	Kalk	
Flattoppad klubbsvamp	<i>Clavariadelphus truncatus</i>	NT		
Trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	S		
Blåfotad fagerspindling	<i>Cortinarius barbaricus</i>	VU	Kalk	

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Typ	Indikerar	Kommentar
Barrfagerspindling	<i>Cortinarius piceae</i>	S	Kalk	
Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT		
Besk vaxskivling	<i>Hygrophorus erubescens</i>			Kalkgynnad
Äggvaxskivling	<i>Hygrophorus kerstenii</i>	NT		
Svavelrisk	<i>Lactarius scrobiculatus</i>	S	Kalk	
Granticka	<i>Phellinus chrysoloma</i>	NT		
Ullticka	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	NT		
Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT		
Vedticka	<i>Phellinus viticola</i>	S		
Gelétratting	<i>Tremiscus helvelloides</i>			Växer främst på kalkrik mark
Lavar				
Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S		
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT, S		
Fåglar				
Lavskrika	<i>Perisoreus infaustus</i>	S, §, P		
Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT, S, §, P		